

СТ А Н О В И Щ Е

343-Н0/03, 06.14г

върху творческата дейност на *доц. Петя Димитрова Цветкова*, дмн във връзка с участието ѝ в конкурса за заемане на академичната длъжност „*професор*” по специалността „*Физиология на животните и човека*” шифър 01.06.17 за нуждите на ИБИР „Акад. К. Братанов” на БАН

от Академик Д-р Богдан Петрунов
НЦЗПБ

За участие в конкурса обявен в ДВ бр.12/11.02.2014г за „*професор*” по специалността „*Физиология на животните и човека*” шифър 01.06.17 за нуждите на ИБИР „Акад.К. Братанов” на БАН се е явил само един кандидат - *доц. Петя Димитрова Цветкова*, дмн от секция „*Имуноневроендокринология*” на същия институт.

Доц. Цветкова е родена през 1961г и завършва с магистърска степен Биологичния факултет на СУ през 1988г. След това последователно работи в ИБИР от 1988 до 2005г, в Института по експериментална морфология, патология и антропология от 2005 до 2013г, след което отново е в ИБИР като доцент в секция „*Имуноневроендокринология*”. През 1994г успешно защитава дисертация на тема „*Хормонални аспекти на вродените заболявания на мъжката полова система и инфертилитет*” за научната степен „*доктор*”, а през 2006г става доктор на медицинските науки с дисертационния си труд озаглавен „*Сперматогенеза и медико-биологични аспекти на мъжкия инфертилитет*”. Доц. Цветкова има богата професионална биография, като участник в редица научни съвети, редакционни колегии, членство в национални и авторитетни международни научни асоциации.

За участие в конкурса Доц. Цветкова е представила списък и съответните копия общо на 159 научни труда, от които 54 в международни списания, 63 в национални, 23 обзора и 3 научно-популярни студии. В 64 от трудовете кандидатката е самостоятелен автор и водещ в авторския колектив. Ясно личи, че тя е търсен партньор в колективните разработки, като много добре се откроява нейното участие, професионална квалификация и безспорен принос. Силно впечатление прави разработените самостоятелно или в съавторство 13 монографични труда и ръководства, от които 4 издадени в чужбина. 16 от представените статии са публикувани в списания с импакт фактор, който е изчислен на 27.680 – от статии той е 7.676 и от публикувани резюмета –

20.004. За качеството на научните разработки на Доц. Цветкова убедително говори фактът, че те са цитирани 254 пъти, от които 158 от чуждестранни автори и 96 от български. Тя е проявила голяма активност и в представянето на резултатите от своите изследвания чрез участието си в 58 международни и 33 в България научни форуми, като по този начин ги е направила достояние на научната общественост.

Качествата си на утвърден учен в областта на репродуктивната медицина Доц. Цветкова убедително доказва и като участник или ръководител в 12 научни проекта – 2 в чужбина и 10 у нас, финансирани от МОН, МУ, София и от чуждестранни фирми.

Кандидатката е участвала активно и в преподавателска дейност, като е изнасяла лекции по биология в НБУ и е осъществила ръководство на двама успешно защитили докторанти.

С цялото си творчество Доц. Цветкова се представя като много организиран и последователен изследовател, който още от началото на научната си кариера и до днес е насочил своите усилия в областта на репродуктивната медицина и биология, в които нваправленния са и нейните приноси. Запознаването ми с представените научни труда ми позволява да обобщя следните основни научни и научно-приложни постижения, резултат от дългогодишната ѝ изследователска дейност.

1. Оригинални резултати са получени при морфологичните и хистохимични проучвания на тестикулната тъкан при инефрtilитет и при някои инфекциозни заболявания, специално при пост-паротидния орхит. Установено е, че преболедуването след пубертета уврежда само в около 50% от пациентите сперматопоетичната функция, а когато това е по време на пубертета тя е съхранена само в 1,39% от случаите.

Оригинални са резултатите от изучаване подвижността на сперматозоидите при пациенти с астено-и некроспермия, които губат своята подвижност при съхранението им в епидидима. Важен практически принос е разработения и въведен в клиничната практика тест за доказване на андрогенен дефицит.

2. Широки проучвания са проведени по отношение на психо-социалните аспекти на безплодното семейство. Доказано е, че в рисковата група на сексулно-предаваните инфекции най-често попадат хора с висше образование и добър материален и социален стандарт, което е много важно във връзка с правилното насочване на профилактичните и просветни действа в обществото. Определени са корелативните зависимости на „свободния” биологично октивин тестостерон при нормално и патологично състояние. Доказана е степента на увредената оплодителна способност на мъжете във връзка с различни вродени, възпалителни и съдови заболявания. Установено е, че най-често се

наблюдават аномалии засягащи главичката на гаметата при варикоцеле, торзио на тестиса и неспецифичен епидидимит.

3. От здравно-социално значение са проучванията за влиянието на тютюнопушенето върху мъжката полова клетка и ДНК фрагментацията и аномалиите, които се наблюдават в устройството на гаметите при туберкулоза на мъжката полова система. Важни от практическа гледна точка са и различни епидемиологични проучвания за влиянието на сексуално-преносимите инфекции, някои генетични заболявания и други патологични състояния върху мъжкия инфертилитет.

Представените материали по конкурса са много добре подредени и документирани и улесняват много читателя при тяхното оценяване. При обявяването и провеждането на конкурса са спазени всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав.

В заключение си позволявам да заявя, че Доц. Петя Цветкова е високо ерудиран специалист в областта на репродуктивната медицина, с многодобра професионална подготовка, показала много активна и целенасочена дейност като изследовател и пропагандатор на знанията в това научно направление, ползваща се авторитет всред своите колеги, с възможности да организира и ръководи големи научни колективи в решаването на комплексни изследователски задачи, с опит в подготовката на млади кадри. Всичко това ми дава основание с убеденост, да препоръчам на уважаемото научно жури по конкурса, да избере Доц. Петя Димитрова Цветкова, дмн за „професор“ по специалността „Физиология на животните и човека“, което аз напълно подкрепям.

Академик Д-р Богдан Петрунов